

توراه اور • پاراشاها וישלח • مامار 4

ויקם בלילה הוא ויקח את שתי נשיו כו'...

و او همان شب برخاست

تقديم به افتخار

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

پدر ربّه، رب لیوی ییتسخاک

LikuteiTorah.com

پاراشای حسیدی

/likuteitorah.com/fa/torah-ohr/vayishlach/4

1 ויקם בלילה הוא ויקח את שתי נשיו כו' ויעבר את מעבר יבק ויקחם ויעברם את הנחל כו'.

«و او در آن شب برخاست و دو همسرش را گرفت»، و غیره؛ «و از گذرگاه یَبوق گذشت؛ و آنان را برداشت و از نهر گذراند»، و غیره.

פי' יב"ק [יחוד ברכה וקדושה] **הוא יחוד ברכה וקדושה. והענין דהנה כתיב בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם ופי' הנהר הוא בחי' בינה כמ"ש ונהר יצא מעדן כו'**

معنای [نام] یَبوق (יב"ק, Yabbok) این است: یگانگی برکت و قداست (יחוד ברכה وקדושה, yichud berachah u- kedushah). موضوع چنین است: نوشته شده است: «پدران شما از دیرباز در آن سوی نهر ساکن بودند»؛ و معنای «نهر»، مرتبه فهم (בינה, Binah) است، چنانکه نوشته شده است: «و نهری از عدن بیرون آمد»، و غیره.

ושרש האבות הוא מעבר הנהר היינו מבחי' הכתר שהוא למעלה מהנהר הנ"ל רק שמשם נמשכו האבות ונשפלו למטה בעבר השני של הנהר בז"א דאצילות (וע' בזהר פ' אמור מ"ש ע"פ זה)

ریشه پدران از آن سوی نهر است؛ یعنی از مرتبه تاج (כתר, Keser)، که بالاتر از نهری است که پیشتر یاد شد. بااین حال، پدران از آنجا به پایین کشیده و فرود آورده شدند، به سوی دیگر نهر، به صفات عاطفی (ז"א / זעיר אנפין, Z'eir Anpin) در عالم صدور (אצילות, Atzilus). (و بنگرید به آنچه در زوهار، پاراشات إمور، درباره این [آیه] گفته شده است.)

ויעקב שרצה שימשיך לו המקיף דתהו הנ"ל שלפני אצילות הוצרך מתחלה לעבור את הנהר הנ"ל

و یعقوب که می خواست نور فراگیر [نور] (مקיף, makif) تَهو (תהו, Tohu؛ عالمی که نورهایش از گنجایش هر ظرف فراتر بود) را که پیش از عالم آتزیلوت است، به سوی خود فرود آورد، نخست می بایست از نهری که پیشتر یاد شد بگذرد.

וזهو ויעבר את מעבר יבק כי בחינת יחוד ברכה וקדושה הוא הכל בחי' נהר הנ"ל שעל ידו נמשכו כל השפעות ויחוד אורות עליונים כמ"ש ונהר יצא מעדן להשקות את הגן כו'.

و این است معنای «و او از گذرگاه یَبوق گذشت»، زیرا مرتبه یگانگی برکت و قداست، تماماً همان مرتبه نهری است که پیشتر یاد شد؛ نهر که از طریق آن همه جریان های فیض و یگانگی نورهای برین فرود می آیند، چنانکه نوشته شده است: «و نهری از عدن بیرون آمد تا باغ را آبیاری کند»، و غیره.

2 וכשעבר את הנהר והגיע לבחי' שלמעלה מהנהר הנ"ל אז לא רחוק הוא מן המקיף דתהו הנ"ל שלפני האצילות וזהו ויעבר את אשר לו כל מה שתיקן העלה הכל לשם.

و چون از رود گذشت و به مرتبه‌ای رسید که بالاتر از رود یادشده بود، دیگر از [نور] فراگیر عالم آشوب (תהו, Tohu) که پیش از عالم صدور (אצילות, Atzilus) است دور نبود. و این همان «و آنچه از آن او بود، گذراند» است: هرچه را اصلاح کرده بود، همه را به آنجا بالا برد.

אך הוא בעצמו נשאר למטה עדיין כמ"ש ויותר יעקב לבדו כי רצה לברר את עשו שהוא עדיין בשבירה כמו שהודיעוהו המלאכים כו' והוא ענין ויאבק איש עמו כנודע:

اما خود او هنوز در پایین ماند، چنان‌که نوشته شده است: «و یعقوب (יעקב) تنها ماند»، زیرا می‌خواست عیسو (עשו) را پالایش کند؛ عیسو هنوز در وضعیت شکستگی بود، چنان‌که فرشتگان او را آگاه کرده بودند، و غیره. و این همان معنای «و مردی با او کشتی گرفت» است، چنان‌که معلوم است.

3 ולהבין כללות ענין כוונת יעקב בהמשכת המקיף דתהו לעולם התקון וגם יובן זה בעבודת ה'

برای فهم مقصود کلی یعقوب (יעקב) از فرودآوردن [نور] فراگیر عالم آشوب (תהו, Tohu) به عالم اصلاح (התקון, Tikkun)، و نیز برای آن‌که این معنا در خدمت ה' نیز فهمیده شود:

הנה ידוע דיעקב הוא בחי' ת"ת [תפארת] שמחבר ב' הפכים שהן חו"ג [חסד וגבורה] כי ע"י התכללות ב' הפכים יחד הוא עיקר הת"ת [התפארת]

اکنون، معروف است که یعقوب مرتبه زیبایی و هماهنگی (תפארת, Tiferes) است؛ مرتبه‌ای که دو امر متضاد، یعنی مهر (חסד, Chesed) و قید و سخت‌گیری (גבורה, Gevurah)، را به هم پیوند می‌دهد؛ زیرا حقیقت تפארת از دربرگرفتن دو امر متضاد در کنار یکدیگر پدید می‌آید.

(כמו בגוונים כשמורכבים ב' וג' גוונים יחד הוא עיקר היופי) והמשכת והתגלות אוא"ס [אור אין סוף] בקו האמצעי כו'

(همان‌گونه که در رنگ‌ها، هنگامی که دو یا سه رنگ با یکدیگر ترکیب شوند، این خود جوهر زیبایی است)، و [این] فرودآوردن و آشکارشدن نور بی‌پایان (اור אין סוף, Or Ein Sof) در خط میانی است، و غیره.

לכך רצה ג"כ לחבר ולייחד ג"כ המקיף דתהו עם האו"פ [האור פנימי] דתקון שהם ג"כ ב' הפכים שיתחברו יחד ואז יהיה גילוי אוא"ס [אור אין סוף] (ועיין בזהר פ' תרומה דקע"ה ע"ב ע"פ והברית התיכון ושם דף קע"ו ע"א):

ازاین‌رو، او همچنین خواست [نور] فراگیرِ عالمِ آشوب را با نورِ درونی (האו"פ, or pnimi) در عالمِ اصلاح پیوند دهد و یگانه سازد؛ این دو نیز دو امرِ متضادند، تا با یکدیگر پیوند یابند؛ و آن‌گاه نورِ بی‌پایان آشکار خواهد شد. (و در زوهار (זהר)، پاراشات תרומה، صفحه 175b، درباره [آیه] «و تیر میانی»، و نیز همان‌جا، صفحه 176a، بنگرید).

4 וביאור הדברים הנה יש ב' בחי' בעבודת ה'. הא' האהבה ברשפי אש בתגבורת מאד לצאת מן הגוף וליפרד מן הפתילה כו'

شرح مطلب این است: در خدمتِ ה' دو مرتبه وجود دارد. نخست، عشقی همچون شراره‌های آتش، با شدتی بسیار، برای بیرون‌آمدن از بدن و جداشدن از فتیله و غیره.

وهוא בחי' אה"ר [אהבה רבה] שאין כלי הלב מכילה אותה כי לא יכיל הלב ההתפעלות העצומה. לכן לא יוכל לעמוד בכלי גופו וחפץ לצאת מנרתקה חומר הגוף.

این مرتبه، عشقِ عظیم (אהבה רבה, ahavah rabbah) است که ظرفِ قلب گنجایش آن را ندارد؛ زیرا قلب نمی‌تواند آن هیجانِ عظیم را در خود جای دهد. ازاین‌رو، [نفس] نمی‌تواند در ظرفِ بدنِ خویش بماند و می‌خواهد از غلافِ خود، یعنی مادهٔ بدن، بیرون آید.

והב' בחי' התפעלות המתיישב בכלי הלב ועיקר ענינה הוא בחי' המשכת אלקות מלמעלמ"ט [מלמעלה למטה] דוקא בכלים מכלים שונים בתומ"צ [בתורה ומצות]. וזהו ענין רצוא ושוב.

دوم، مرتبهٔ برانگیختگی‌ای است که در ظرفِ قلب استقرار می‌یابد، و اصلِ مقصودِ آن، فرودآوردنِ الوهیت از بالا به پایین، به‌طور مشخص در ظرف‌ها، یعنی «ظرف‌هایی از گونه‌های گوناگون»، در تورات و فرمان‌ها (מצוות, mitzvos) است. این همان مفهومِ شتافتن و بازگشتن (רצוא ושוב, ratzo and shov) است.

5 והנה בחי' עולם התהו הנ"ל היה בבחי' רצוא לכן נסתלקו האורות מן הכלים כמו האה"ר [האהבה רבה] ליפרד מן הפתילה והכלים כו'.

اکنون، مرتبهٔ عالمِ آشوب (תהו, Tohu) که پیش‌تر یاد شد، در حالتِ شتاب به سوی بالا (רצוא, ratzo) بود؛ ازاین‌رو نورها از ظرف‌ها جدا شدند، مانند عشقِ عظیم [که می‌کوشد] از فتیله و ظرف‌ها جدا شود و مانند آن.

אבל התקון הוא בחי' שוב והוא בחי' תומ"צ [תורה ומצות] ובע"כ [ובעל כרחך] אתה חי להיות בתוך הגוף להמשיך אא"ס [אור אין סוף] בכלים מכלים שונים.

اما اصلاح (تقویر، Tikkun) حالت بازگشت (שוב، shov) است، و آن مرتبه تورات و فرمان‌ها (מצוות، mitzvos) است؛ و «به‌رغم خواست خود زندگی می‌کنی» تا درون بدن باشی و نور بی‌پایان (אור אין סוף، Or Ein Sof) را به درون ظرف‌ها فروبکشی، «در ظرف‌هایی از گونه‌های گوناگون».

6 וזה היה ההפרש ג"כ באותו ד' שנכנסו לפרדס בן עזאי הציץ ומת. וב"ז [ובן זומא] הציץ ונפגע. רק ר"ע

[רבי עקיבא] נכנס בשלום ויצא בשלום.

و این نیز تفاوت میان آن چهار تن بود که به باغ رازآمیز (פרדס, Pardes) وارد شدند: بن عزّای (בן עזאי) نگریست و مرد؛ بن زوما (בן זומא) نگریست و آسیب دید؛ تنها ربی عقیوا (רבי עקיבא) با سلامت وارد شد و با سلامت بیرون آمد.

כי בן עזאי היה בבחי' רצוא דאה"ר [דאהבה רבה] הנ"ל בבחי' כלות הנפש ולא רצה להיות נשפל בבחי' שוב לכד לא רצה לישא אשה ואמר אפשר לעולם שיתקיים ע"י אחרים

زیرا بن عزّای در حالتِ اشتیاقِ صعودی (רצוּת, ratzo) عشقِ عظیمِ یادشده در بالا بود؛ در مرتبۀ پایین‌یافتنِ نفس (כלות הנפש, klos hanefesh)، و نمی‌خواست به مرتبۀ فرود و بازگشت (שׁוּב, shov) فرو آورده شود. ازاین‌رو نمی‌خواست ازدواج کند و گفت: «ممکن است جهان به‌واسطۀ دیگران برپا بماند.»

לכן הציץ ומת שנסתלק לגמרי מן הכלי כנ"ל כי עזה כמות אהבה כו' אכן אין זה דרך התורה שהיא בבחי' תקון כי לשבת יצרה ובע"כ [ובעל כרחך] אתה חי

از این رو نگرِیست و مرد؛ زیرا، چنان‌که در بالا گفته شد، کاملاً از ظرف جدا شد، چراکه «عشق همچون مرگ نیرومند است» و غیره. اما این راهِ تورات نیست، که در مرتبۀ اصلاح (תיקון, Tikkun) است؛ زیرا «آن را برای سکونت شکل داد» و «ناخواسته زندگی می‌کنی».

לכן ר"ע [רבי עקיבא] שהיה מבחי' תקון נכנס בשלום ויצא בשלום המ"ן [המ"ן נוקבין] ומ"ד [ומי"ן דוכרין] שלו דהיינו בחי' הרצוא ושוב במדה ומזיגה נכונה שלפ"ע [שלפי ערך] הרצוא כן היה השוב אח"כ.

ازاین‌رو ربی عقیا، که از مرتبهٔ **תיקון** بود، با سلامت وارد شد و با سلامت بیرون آمد؛ زیرا آب‌های مؤنث (**מייך נוקבין**, mayin nukvin) و آب‌های مذکر (**מייך דוכרין**, mayin duchrin) □ او – یعنی مرتبه‌های **רצוא** و **שוב** – در اندازه و آمیزشی درست بودند: به همان اندازه که **רצוא** بود، **שוב** نیز پس از آن بود.

7 וזהו נכנס בשלום כו' הוא בחי' קו האמצעי המיוחד ומחבר את הב' קוין ימין ושמאל שהם בחי' ר"ש

[רצוא ושוב]

و این معنای «در صلح وارد شد» و مانند آن است: این مرتبة خط میانی است که دو خط راست و چپ را، که مرتبه‌های صعود و بازگشت (رצוא وשוב، ratzo and shov) هستند، وحدت می‌بخشد و به هم پیوند می‌دهد.

לכך היה העלאת מ"ן [מיין נוקבין] שלו שהוא ענין שנכנס לפרדס במדה ומזיגה נכונה בבחי' ר"ש [רצוא ושוב] ونכנס בשלום בבחי' מ"ן [מיין נוקבין] ויצא בשלום בבחי' המשכת מ"ד [מיין דוכרין] בחי' שוב. (ועמ"ש פ' ויצא גבי בשלום ב' בחי' שלום ע"ש בד"ה והיה)

ازاین‌رو، بالا بردن آب‌های مؤنث (میין نוקבין، mayin nukvin) از سوی او، که همان ورودش به پردس (פרדس، Pardes) بود، در اندازه و آمیزه‌ای درست و به‌صورت صعود و بازگشت انجام گرفت: او در صلح وارد شد، در مرتبة میין نוקبין، و در صلح بیرون آمد، در مرتبة فرود آوردن آب‌های مذکر (میין دکورین، mayin duchrin)، یعنی در حالت بازگشت. (و بنگرید به آنچه در پارشاس وایتسه (Parshas Vayeitzei؛ **פרשת ויצא**) درباره «در صلح»، یعنی دو مرتبة صلح، نوشته شده است؛ آنجا، در مقاله‌ای که با «Vehayah» (وהיה) آغاز می‌شود.)

משא"כ בן עזאי ששרשו היה מבחי' תהו ששם הוא בחי' שני קוין כנ"ל בענין ויחץ כו' לשני מחנות

اما بن‌عزای (بن عזאי) چنین نبود؛ ریشه او از مرتبة תהו (Tohu؛ [آشفته‌گی آغازین]) بود، جایی که دو خط از هم جدا هستند، چنان‌که پیش‌تر در باب «و ... به دو اردوگاه تقسیم کرد» یاد شد.

לכך לא הי' התחברות הר"ש [הרצוא ושוב] במזיגה נכונה והציץ ומת כו' התגברות הרצוא כו'

ازاین‌رو، صعود و بازگشت به‌درستی با هم نیامیخته بودند و او نگریست و جان سپرد و مانند آن، [بر اثر] چیره‌شدن صعود و مانند آن.

ולכן היה ר"ע [רבי עקיבא] מקור כל התורה שבע"פ [שבעל פה] כי סתם משנה ר"מ [רבי מאיר] וסתם ספרא ר' [רבי] יהודה כו' וכולהו אליבא דר"ע [درבי عקיבא].

و ازاین‌رو رבי عقیوا سرچشمه سراسر تورات شفاهی بود؛ زیرا میثاق بی‌نام، **משנה (משנה)**، از رבי میئر (رבי מאیر) است و سفرای بی‌نام، Sifra (**ספרא**)، از رבי یهوذا (رבי יהודה) است، و مانند آن؛ و همگی بر پایه نظر رבי عقیوا هستند.

**והוא לפי שהתורה ג"כ היא מבחי' התקון ויש בה התכללות ב' ההפכים דרו"ש [דרצוא ושוב] כמ"ש מימינו
אש דת למו כו' לכן היה גילוי התורה ע"י ר"ע [רבי עקיבא] שהיה בו בחי' זו כנ"ל:**

و این از آن روست که تورات نیز از مرتبه سامان یافتگی (Tikkun, תקון) است و دو امر متضاد صعود و بازگشت در آن
درببر گرفته شده اند، چنان که نوشته شده است: «از دست راست او، قانونی آتشین برای ایشان» و مانند آن. از این رو، تورات
به واسطه ربی عقیوا آشکار شد، زیرا این ویژگی را داشت، چنان که پیش تر گفته شد.

**8 ועתה יובן ענין כוונת יעקב לייחד ולחבר המקיף דתהו עם האו"כ [האורות וכלים] דתקון היינו שיהיה
תמיד רו"ש [רצוא ושוב] במזיגה אחת שלפ"ע [שלפי ערך] הרצוא כן השוב דהיינו שיהיה האה"ר [האהבה רבה]
ברשפי אש ליפרד מן הפתילה כו'.**

اکنون مقصود یعقوب (יעקب) از یگانه ساختن و پیوند دادن [نور] فراگیر عالم آشوب (תהו, Tohu) با نورها و ظرفها (אורות
וכלים, Oros v'Keilim) در عالم سامان یافتگی (Tikkun, תקון) روشن می شود: یعنی همواره کشش صعودی و بازگشت
(רצוא ושוב, ratzo v'shov) در آمیزه ای واحد باشند، چنان که اندازه بازگشت متناسب با اندازه کشش صعودی باشد؛ یعنی
عشقی عظیم، همچون شراره های آتش، برای جدا شدن از فتیله و غیره وجود داشته باشد.

**ואעפ"כ [ואף על פי כן] יהיה אח"כ בחי' שוב לאחד. ובע"כ [ובעל כרחך] אתה חי להמשיך אא"ס [אור אין סוף]
למטה דוקא בתומ"צ [בתורה ומצות] (כמ"ש בתניא פ' נג).**

و با این همه، پس از آن مرتبه بازگشت برای یگانه ساختن خواهد بود: «به رغم خواست خود زنده ای»، تا نور بی پایان (اور אין
סוף, Or Ein Sof) را به پایین فرود آورد، آن هم مشخصاً به واسطه تورات و فرمان های الهی (תורה ומצוות, Torah
u'mitzvos) (چنان که در تنیا (תניא)، فصل ۵۳، نوشته شده است).

**וה"ז [והרי זה] יחוד והתחברות המקיף דתהו עם כלים דתקון. וז"ש [זוהו שכתוב] ביעקב ויבא לו יין. ופי'
בזוהר דארמי מיא לגו חמרא.**

و این همان یگانگی و پیوند نور فراگیر عالم آشوب با ظرف های عالم سامان یافتگی است. و این همان است که درباره یعقوب
گفته شده است: «و برای او شراب آورد.» و زوهر (זהר) توضیح می دهد که او آب را در شراب ریخت.

כי יין הוא בחי' רצוא גבורות وרשפי אש ממטה למעלה. ויעקב ארמי מיא בחי' שוב.

زیرا شراب مرتبه کشش صعودی (رצוא)، قید و سخت گیری ها (גבורות, Gevuros) و شراره های آتش [که] از پایین به بالا
[برمی خیزند] است؛ و یعقوب آب ریخت، که مرتبه بازگشت (שוב) است.

9 ולכן ויבא לו יין כו' הוא בתרי טעמי שהוא התכללות הרו"ש [הרצוא ושוב] מים ויין כו'

ازاین‌رو، عبارت «و برای او شراب آورد...» با دو نغمه تلاوت (טעמים, te'amim) ادا می‌شود؛ و این، درهم آمیختن کشش صعودی (רצוא, ratzo) و بازگشت (שוב, shov)، آب و شراب و مانند آن است.

**ولכן איתא דיעקב הוא שלימו דאבהן כי לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל. מפני שהיה אברהם מדת
החסד הפשוט בלא מזיגה לכך נתפשט יותר מדאי עד שאמר לו ישמעאל כו'**

و ازاین‌رو گفته شده است که یعقوب کمال پدران است؛ زیرا [او] مانند ابراهیم (אברהם) نبود که اسماعیل (ישמעאל) از او پدید آمد. چون ابراهیم صفت مهر (חסד, Chesed) ساده و بی‌آمیختگی بود، ازاین‌رو بیش از اندازه گسترش یافت، تا آنجا که گفت: «کاش اسماعیل...» و مانند آن.

ויצחק היה בבחי' גבורה כו' אבל יעקב הוא שלימו דאבהן התכללות ההפכים רצוא ושוב כנ"ל:

و اسحاق (יצחק) در مرتبه قید و سخت‌گیری (גבורה, Gevurah) بود و مانند آن. اما یعقوب کمال پدران است: درهم پیوستگی اضداد، رצוא و شוב، چنان‌که پیش‌تر گفته شد.

دربارهٔ این نسخه

.the English translation و This edition contains the Hebrew text

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

.Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0>

ترجمه و شرح انگلیسی: با کمک هوش مصنوعی (openai/gpt-6-luna-pro:batch) برای likuteitorah.com تهیه شده و با متن عبری و سفاریا مقابله شده است؛ هنوز ویراستار انسانی آن را بازبینی نکرده است. لطفاً هر مطلب مهمی را با متن عبری مقابله کنید.

ربه خواست که ماماریم پارشای آن هفته، «پارشای حسیدی»، در همان هفته و در طول هفت روز آن آموخته شوند (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309 /parsha). چرا آن را بیاموزیم و برکات ربه: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-

پروژه‌ای رایگان و غیرتجاری؛ هیچ‌چیز در اینجا فروخته نمی‌شود. وابسته به Kehot, Sefaria یا کتابخانهٔ لوباوویچ نیست. © likuteitorah.com

از /likuteitorah.com/fa/torah-ohr/vayishlach/4

تقدیم به افتخار

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

پدر ربه، رب لیوی بیتسخاک